

ANATÓMIAI ÉS KÓRTANI ALAPISMERETEK

- 1. Sorolja fel az él lények életjelenségeit!**
Anyagcsere, kiválasztás, ingerlékenység, mozgás, szaporodás
- 2. Sejtek, szövetek fogalma, m ködése!**
Sejt: az él lények önálló egysége, mely még a f életjelenségeket mutatja.
Szövet: hasonló, azonos funkciójú, közös eredet sejtek halmazát a sejt közötti állománnyal.
- 3. Írja le a szerkezeti felépítés (struktúra) és m ködés (funkció) közötti kölcsönhatást!**
A szervek a szövetek közös társulása. Közös funkciójú szervek összességét szervrendszernek nevezzük.
Rendszer az a szervrendszer, ami közös fejl és és funkciójú szervekb l al. ki. Készülék, amely eltér fejl és ám közös funkciójú szervekb l áll.
- 4. Határozza meg az emberi test felépítésének az evolúciós hatásokat figyelembe vev jellemz it!**
Kétoldali részarányosság, szelvényezettség, mely bordák, csigolyák és a gerincvel i idegekre jellemz .
- 5. Határozza meg az egészség fogalmát!**
Az ember teljes testi, pszichés és szociális jóléti állapota.
- 6. Határozza meg a betegség fogalmát!**
A mikrobák kisebb csoportját, mely a szervezetbe jutva betegséget okoz, fert zést okoz.
- 7. Sorolja fel a küls (élettelen és él) kórokozó tényez ket!**
Élettelen kórokozók: mechanikai ártalom, elektromos, sugárzási, kémiai
Él hordozók: vírusok, baktériumok, gombák, egysejt....., férgek, ízeltlábúak
- 8. Fogalmazza meg mi a behatolási kapu! (Írjon 3 példát!)**
Emészt rendszeren, légutak nyálkahártyája, b rön át, vérben kering kórokozó.
- 9. Határozza meg a seb fogalmát!**
A b r folytonossága, a szövet, nyálkahártya folytonossága megsz nik.
- 10. Sorolja fel a mechanikai ártalmak fajtáit!**
Rázkódás, zúzódás, összenyomás, ficam, törés, rándulás, seb
- 11. Fogalmazza meg az alábbi állapotok lényegét!**
Szervi (organikus) betegség: olyan elváltozás, mely szabad szemmel v. mikroszkóppal ki lehet mutatni az adott szervre
M ködési (funkcionális) betegség: megváltoztatja az egész szervezet m ködését, funkcióját
- 12. Ismertesse és jellemezze a kórlefolyás szakaszait!**
Lappangási szakasz, bevezet szakasz, kifejl és szakasza, kimeneteli szakasz
- 13. Sorolja fel a betegség kimeneteli id szakának lezáródási lehet ségeit!**
Gyógyulás v. halál
- 14. Sorolja fel és jellemezze a betegség lefolyásának id tartam szerinti típusait!**
Heveny, félheveny, idüld
- 15. Határozza meg a fájdalom (mint reakció) lényegét és lehetséges okait!**
A szervezetet valahol káros hatás éri. Oka lehet bels szervi, b r felület.
- 16. Sorolja fel a gyulladás helyi tüneteit!**
Duzzanat, vöröses elszinez és, meleg tapintás, fájdalom, m ködési zavar
- 17. Írja le a gyulladás általános tüneteit!**
- 18. Sorolja fel a szövetek kóros elváltozásainak típusait!**
Visszafordítható, (reverzibilis), visszafordíthatatlan (irreverzibilis)
- 19. Fogalmazza meg röviden a daganat lényegét!**
A szervezet sejteinek egy csoportja valamilyen ok folytán függetlenül magát a szervezet kémiai, biológiai törvényei alól és túlbúrjázásnak indul, daganat alakul ki.
- 20. Írja le az alábbi daganatformák kiindulási helyeit!**
Lipoma – zsírszövet
Papilloma – hám eredet , b r, nyálkahártya
Myoma – izom
Osteoma - csont
- 21. Írja le a rosszindulatú daganat jellemz it!**
Növekedése gyors, átszövi a környezet szöveteket, sejtjei szerkezete eltér az ép szövetekét l, metastasist okoznak, kifeléyesedhet, a szervezet leromlását okozza.
Írja le a jóindulatú daganat jellemz it!
Növekedése lassú, a környezett l élesen elhatárolódik, sejtjei hasonlítanak az ép szövetekéhez, nem okoz áttétet, nem fekélyesedik ki, nem újul ki, nem okoz halálos leromlást.
- 22. Írjon le néhány jóindulatú és néhány rosszindulatú daganatot!**
Jóindulatú: mióma, lipoma, papilloma
Rosszindulatú: carcinoma, sarcoma

23. írja le az alábbi latin kifejezések magyar jelentéseit!

Acut – heveny

Chronicus – idült

Degeneratív – elfajult

Reverzibilis – visszafordítható

Morbus - betegség

24. Írja le mi a különbség a jóindulatú és a rosszindulatú daganatok kialakulásában!

u. a. 21.

25. Határozza meg az életjelenség fogalmát és soroljon fel néhányat!

Minden élő lény létfeltétele szervezetének, testi egységének épsége és környezetéhez való alkalmazkodóképessége: anyagcsere, kiválasztás, mozgás, szaporodás, ingerlékenység

26. Írja le a szövetek fajtáit és jellemz it!

Hámszövet: test felszíne, testüregeket bélelik, felépítésében emésztő-légző rendszer, húgy-ivari szervek is részt vesznek.

Kötő-támasztószövet: szövetek, sejtek összekapcsolása, burkolása. Szerepe a szervezet passzív tartása

Kötő szövet: lazorostos, tömötrostos, zsírszövet, recés,

Támasztószövet: csontszövet, porc szövet

Izomszövet: simaizom (akaratunktól független), harántcsíkolt (akaratunktól függ), szívizom,

Ideg szövet: idegrendszert építi fel.

MOZGÁSRENDSZER

1. Írja le a mozgás aktív és passzív részeit!

Passzív: csontok, ízületek Aktív: izmok

2. Határozza meg a csontvázrendszer szerepét!

A szervezet szilárd váza, védi a szerveket, üregeibe van a vöröscsontvel (vérképzés)

3. Ismertesse a csontok alakjuk szerinti felosztását!

Hosszú csöves, rövid csontok, lapos csontok, szabálytalan alakú cs.

4. Határozza meg a csontszövet elrendezésének típusait!

Csonthártya, csontállomány, szivacsos csontállomány

5. Ismertesse a csonthártya (periosteum) feladatait!

Védi a csontot, idegi-vérellátását biztosítja, növekedését, törés esetén gyógyulását segíti.

6. Sorolja fel a csontok összeköttetései fajtáit!

Folytonos: kötő szövetes, csontos, porcos

Megszakított: ízület

7. Határozza meg, mely csontok között helyezkedik el a magzat koponyáján a kis- és nagy kutacs!

Nagy kutacs: nyakszirtecsont és két falcsont között

Kis kutacs: homlokcsont, két falcsont között

8. Sorolja fel a koponya varratait!

Koronavarrat, nyílvarrat, pikkelyvarrat, lambdavarrat

9. Sorolja fel az ízület állandó alkotórészeit és határozza meg azok feladatát!

Izületi fej, árok, ízfelszínek, tok, szalag, nedv.

Izületitok: termeli az iz. nedvet

Izületi szalag: megerősítés, rendellenes mozgás megakadályozása

Iz. nedv.: mozgás megkönnyítése

10. Sorolja fel az ízület járulékos alkotórészeit és határozza meg azok feladatát!

u. a.

11. Nevezze meg az arckoponya és agykoponya csontjait!

Agykoponya: homlok, falcsont, halánékcs., nyakszirtecs. Ékcsont

12. Írja le az agykoponya páros és páratlan csontjait!

u. a.

13. Írja le az arckoponya csontjait!

Felső-alsó állcsont, orrcs., rostacs. Ekecs., könnyes, járomcs.

14. Nevezze meg a gerincoszlop szakaszait a csigolyák számával együtt!

32-33 csigolya, 7 nyaki cs., 12 háti, 5 ágyéki, 5 keresztcsonti, 3-4 farkcsigolya

15. Nevezze meg a bordák kapcsolódás szerinti fajtáit és azok számát (páronként)!

12 pár borda, 7 valódi borda, 3 álborda, 2 repülő borda

16. Nevezze meg a medenceöv és az alsó végtag csontjait!

Medenceöv: csípőcsont, ülőcsont, szeméremcsont

Alsó végtag: combcsont, sípcsont, szárkapocs, lábt. csontok, lábközépcs., ujjperccs.

17. Határozza meg az izom részeit!

Izomhas, ín Ezeket borítja a nyálkatömlő, innhüvely, izompólya

- 18. Írja le az izomm ködés élettanával kapcsolatos fogalmakat!**
 Szinergisták: egymást segítve m ködnek
 Antagonisták: egymással ellentétes hatásúak
- 19. Határozza meg az izomvédekezés fogalmát!**
 fokozott tónusfokozódás
- 20. Hogyan osztályozhatók az izmok m ködésük szerint?**
 Hajlító és feszít , távolító-közelít , sz kít , emel
- 21. Sorolja fel a hasizmok fajtáit!**
 Egyenes hasi, küls ferde hasi, bels ferde hasi, haránt hasizom
- 22. Sorolja fel a mozgásrendszer sérülési lehet ségeit!**
 Húzódás, szakadás, rándulás, ficamok, csonttörések
- 23. Sorolja fel a rándulás tüneteit!**
 Izületi fej elhagyja az izületi árkot, magától nem tér vissza
- 24. Ismertesse a lúdtalp betegségét!**
 A láb boltozatának ellapulása, a láb teherbíró képességének a csökkenése
- 25. Ismertesse röviden a veleszületett csíp ficam jellemz it!**
 A combcsont izületi feje elhagyja az izületi vágát és ott rögzül, illetve a vápa és a combcsont veleszületetten fejletlen.
- 26. Írja le az alábbi betegségek rövid jellemz it!**
 Angolkór – a napfény hiánya miatt elmarad a D-vit. Képz és
 Köszvény – táplálkozási, örökl d . A húgysavas kristályok az izületekben lerakódnak
 Tumor – daganat, lehet jó- és rosszindulatú
 Csontritkulás – a csont szerves állománya és mésztartalma csökken, f leg id skorban
- 27. Fogalmazza meg az alábbi anyagcsere-betegség lényegét!**
 Köszvény – u. a.
- 28. Határozza meg a csontvel gyulladás lényegét, sorolja fel az akut és krónikus forma tüneteit, a betegség terápiás lehet ségeit!**
 Csontvel gyulladás: gennykelt baktériumok a csontszövetben
 Akut: magas láz, fájdalom, mozgásképtelenség, csonthártya alatti tályog
 Krónikus: a csont deformitásával jár, rövidülésével, porc pusztulásával
- 29. Ismertesse a heveny reumás láz (febris rheumatica) betegségét!**
 Egy lezajlott (mandula) gyulladás után al. ki. Az ízület gyulladt fájdalmas. Szívbelhártyagyulladást is okozhat. Fontos a korai diagnózis.
- 30. Ismertesse a Scheuermann-féle betegségét!**
 Kamaszkorban a csigolyatestek elvékonyodnak, elveszítik szilárdságukat
- 31. Ismertesse a csontritkulás (osteoporosis) betegségét!**
 u. a. 26.
- 32. Ismertesse az acromegáliát!**
 Csontvégék meghosszabbodsa. A csontok végi része vastagszik. Orr nagyobb, arcvonások meger sődnek, púposság.
- 33. Nevezze meg a vállöv és a fels végtag csontjait azok számával együtt!**
 Vállöv: kulcscsont,, lapockacsont
 Felkarcsont, orsócs. singcsó. kézt cs., kézközépcs., ujjperccsontok
- 34. Írja le milyen mozgásszervi megbetegedést okoznak a következő kórtani tényez k!**
 Helytelen, hanyag testtartás – gerincferdülés
 Csigolyák oldal irányban ék alakot vesznek fel – porckorongok elfajulása
 A láb nagymérték megterhelése, boltozatainak süllyedése – lúdtalp
 Bemelegítés nélküli sportoláskor – húzódás
 Gennykelt baktériumok telepednek meg a csontszövetben – csontvel gyulladás
 Az ízesül csontvégek rendellenes terhelés következtében elmozdulnak, rugalmas rögzítettség alakul ki - rándulás
- 35. Sorolja fel a végtagtörés szöv dményeit!**
 Fájdalom, alakváltozás, duzzanat, mozgáskiesés, vérömleny

KERINGÉSI RENDSZER

- 1. Ismertesse a vér (sanguis) szerepét!**
 A sejtek tápanyaggal és oxigénnel való ellátása, a bomlástermékek és a szénmonoxidos vér elszállítása
- 2. Sorolja fel a vér alakos elemeit magyarul és latinul!**
 Vörösvérsejt-erythrocyta
 Fehérvérsejt – leukocyta fajtái: nyiroksejt (limfocita) monocita
 Vérlemezkék-thrombocita

3. **Határozza meg a vér alakos elemeinek és a vérplazmának egymáshoz viszonyított arányait!**
Alakos elemek: 44%, vérplazma: 56%
4. **Soroljon fel a vörösvértestek képzéséhez szükséges anyagok közül hármat!**
Vitaminok (B12, B1, C), vas, aminosavak
5. **Nevezzen meg négy olyan csontot, amelyben vörös csontvelő található!**
Felkarcsont, combcsont, sípcsont, orsócsont végrészeiben
6. **Mely sejtek termelődnek a nyirokrendszerben?**
7. **Sorolja fel a szív rétegeit magyarul és latinul!**
Lymphocyta, szívbelhártya-endocardium, szívizom-myocardium, szívburkok-opicardium-pericardium
8. **Írja le, mennyi az egészséges felnőtt és egy egészséges gyermek normális pulzusszáma!**
Felnőtt: 60-80/perc, gyermek: 80-100/perc
9. **Írja le a szív működés ciklusait!**
Összehúzódás, elernyedés, szünet
10. **Írja le mi történik a kamrai systolében!**
Innen indul az aorta, artériás vért szállít a szervezet szerveihez
11. **Jellemezze röviden a szívizom alapvető sajátosságait!**
Rövid összehúzódás, hosszabb elernyedés
12. **Nevezze meg a szív elsődleges és másodlagos ingerképző központját!**
Sinuscsomó, pitvar-karmai csomó
13. **Írja le a szív ingerképző rendszerének részeit!**
Pitvar-kamrai köteg (HIS köteg), Tawara-száruk, Purkinje-rostok
14. **Nevezze meg a szív billentyűit és elhelyezkedésüket!**
Vitorlás billentyű: pitvar-, kamrai szájadékoknál található, zsebes billentyűk: nagy artériák szájadéka, fülveszerekben
15. **Sorolja fel a vérerek három fő típusát!**
Artériák, vénák, kapillárisok
16. **Írja le az alábbi kifejezések jelentését!**
Anasztomózisok: összeköttetések a felületi és mélyvénás rendszer és artériák között
Végartériák: artériák között nincs összeköttetés
Kollaterálisok: olyan összeköttetések, melyek egy értörzs közeli szakaszát az ér távoli részének ágával köti össze
17. **Nevezzen meg öt olyan szervet, ahol végartériák találhatóak!**
Szív, agy, vese, tüdő, bélfal, máj, lép, pajzsmirigy
18. **Hol található a szív működés irányításának központja?**
Központi idegrendszer-agytörzs
19. **Ismeresse a lép feladatát!**
Lymphocytaképzés, vérraktár, vörös- és vérlemezkék lebontása
20. **Válaszoljon röviden az alábbiakra!**
Mi történik a kamrai systolében? Artériás vért szállítódik a szervezet szerveihez
Milyen a vér vegyhatása fiziológiásan? Ph 7,34-7,42 enyhén lúgos
Milyen szerepe van szerepe a véralvadásban? vérlemezkék
21. **Írja le a vércsoportokat!**
A, B, AB, O
22. **Írja le vércsoportonként az összetevőket (agglutinogén-vörösvértest, agglutinin-szérum)!**

A vércsoport	vörösvértest agglutinogén A	agl. anti-B	
B vércsoport	Vörösvértest - II -	B	- II - A
AB	- II -	AB	- II - B
O	-		anti A, anti B
23. **Soroljon fel a sinus tachycardia okai közül ötöt!**
Sinus: pulzus
Magas pulzusszám 90, gyógyszerek (adrenalin), kávé, tea, nikotin, pajzsmirigy túlműködés, vérszegénység, láz
24. **Válaszoljon röviden az alábbiakra!**
A szívcsúcs lökés helye – bal kamra
Az aorta kiindulási helye – bal kamra
Milyen billentyűk helyezkednek el a pitvar-kamrai határon – vitorlás
Melyik szívüregbe lép be a véna cava superior – jobb pitvar
Melyik szívüregből indul ki az artéria pulmonalis – jobb kamra
Melyik szívüregbe lép be a négy tüdővéna – bal pitvar

Hol termelődnek a lymphocyták? – nyirokrendszer
Melyik szívüregből indul ki az aorta? – bal kamra
Melyik szívüregből indul ki a tüdőverér – jobb kamra

45. Írja le a vér alkotóelemeit!

46. Írja le az alábbi betegségek rövid jellemzőit!

Vérzékenység (haemophilia) – örökletes, véralvadáshoz szükséges anyag hiánya
Érelmeszesedés (arteriosclerosis) – a meszesedés miatt a keringés elégtelenné válik, szívizom, vérszegénység lép fel
Trombózis (visszérgyulladás) – erekben véralvadék keletkezik
Magas vérnyomás (hypertonia) – emelkedett systoles és diastoles nyomás, arteriolák szűkülete 150/90

47. Válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!

Hány liter vér áramlik át a veséken naponta?
Mennyi az egészséges vizelet mennyisége? Napi 180 liter
Mennyi a végleges vizelet mennyisége? 1,5-2 liter

48. Írja le a kis és nagyvérkört!

Kisvérkör: jobbkamra – tüdő – bal pitvar
Nagyvérkör: bal kamra – test – jobb pitvar

49. Írja le a nyirokrendszert röviden!

A nagyvérkör kapillárisálózatánál képződő folyadék, mely a vérplazmából képződik. Gyengén lúgos kémhatású. A vénás vérbe jut be. A kapillárisok nyirokereibe/nyirokcsomókba (tal. benne), nyiroktörzsekbe szedődik össze.

LÉGZŐ RENDSZER

1. Határozza meg a légző rendszer feladatát!

A szervezet gázcserejének biztosítása az oxigén felvétele és a széndioxid leadása.

2. Írja le a légző rendszer részeit!

Orr, garat egy része, gége, légcső, tüdő

3. Sorolja fel a légző rendszer feladatait! Pl. orr legfontosabb feladatai

Levegő felmelegítése, párástítása, tisztítása, hangok képzése, szagok érzékelése

4. Sorolja fel az orr melléküregeit!

Homloküreg, arcüreg, ékcsonti üreg, rostacsont üregei

Sorolja fel a géget alkotó porcokat!

Pajzsporc, gyűrűporc, kannaporcok, gégefed

5. Nevezze meg, hogy mely légúti reflexszel védekezik a szervezet az alábbi esetekben!

Tüsszentés – légutak legfelső részébe került idegen anyag eltávolítása
Köhögés – légutak középső-alsó részébe került idegen anyag ill. váladék eltávolítása

6. Fogalmazza meg röviden a produktív és az in produktív köhögés közötti különbséget!

Produktív: váladék köpet formájában
In produktív: köpetürítéssel nem jár

7. Határozza meg röviden az alábbi fogalmakat!

Vitálkapacitás: maximális belégzés után max. kilégzéssel kifújott levegő mennyisége 4,5-5 liter
Reziduális levegő: kilégzés után visszamaradt levegő 1,2 liter

8. Határozza meg az alábbi fogalmakat!

Külső légzés: levegő belégzése, kilégzése
Belső légzés: vér, szövetek, sejtekben lejátszódó oxidációs folyamat

Válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!

Hány lebenyből áll a jobb tüdő? – három
Honnan erednek a hangszalagok? – gége
A garat mely szakaszát köti össze a fülkürt a dobüreggel? – orri szakasz
Hol található a légzés irányításának központja – nyúltvelőben

9. Fogalmazza meg röviden a gégefed feladatát!

Nyeléskor elzárja a gégebementet

10. Írja le az alábbi betegségekre rájuk legjellemzőbb tüneteket!

Tüdőasztma: heves köhögés, fulladásérzés, nehézlégzés, eleinte száraz aztán üvegszerű váladék. Kilégzés sípoló, pulzus szapora
Tüdőtályog: köhögés, nehézlégzés, szederjesség, belélegzett levegő nem távozik rendesen, légzés szapora
Tuberkulózis: levertség, fáradékonyság, étvágytalanság, köhécseles, kevés köpet, később: vérköpés, nehézlégzés, cyanosis
Tüdővizeny: súlyos dyspnoe, szörcsölés, szapora pulzus, hideg veríték, cyanosis, szilvaléhabos köpet.

11. Ismertesse a tüd asztmát (asthma bronchiale-t)!

A hörg k falában lev simaizomzat görcse. A kishörg knyálkahártyájának duzzanata. Allergén anyag okozza.

12. Ismertesse a gégevizény lényegét, okát, tüneteit!

A gége nyálkahártyájának és a köt szövetnek a vizeny je. Fulladást okoz. Marógázok, g zök, rovarcsípés, allergia.

13. Ismertesse a tüd TBC jellemz it!

Fert z betegség, mycobactérium, tuberculosis okoz. Levertség, fáradékonyság, kevés köpet, kés bb cyanosis, vérköpés, nehézlégzés

14. Sorolja fel, hogy történik hazánkban a tüd TBC megelőzése!

Véd oltások, tüd sz rés, higiénés szabályok, fert z források felkutatása

15. Írja le a tüd gyulladás (pneumónia) jellemz it!

Baktériumok, vírusok okozzák, szapora nehézlégzés, szúró mellkasi fájdalom, magas láz, szapora pulzus, gyengeség, fejfájás.

Írja le a tüd asztma jellemz it!

Allergén anyag okozta kishörg k görcsét. Sípoló légzés, heves, száraz köhögés, pulzus szapora

16. Írja le az alábbi betegségekre jellemz kóros légzészhangját! Pl. szöröcsöl , sípoló

Szöröcsöl : tüd vizeny , sípoló: tüd asztma

17. Soroljon fel a szénanátha tünetei közül négyet!

Köt hártya duzzanat, orrnyálkahártya duzzadt, orr eldugult, tüsszentés, vízszer orrváladék

Írja le a cor pulmonale jellemz it!

Hosszú, id n át fennálló légz szervi betegségekb l al. ki. Tünetei: az alapbetegsége keringési rendellenesség, ödéma, dyspnol, cyanosis

18. Írja le az alábbi betegségek kóros légzésformáit!

19. Fogalmazza meg a légmell (pneumothorax) lényegét!

A mellhártya lemezei közé leveg kerül, megváltozik a nyomás, a tüd összeesik.

20. Írja le hol történik a gázcsere, hol található csillósz rös hengerhám?

Gázcsere – tüd ben, hengerhám - légcs ben

21. Írja le az alábbi megbetegedések rövid jellemz it!

Asztma bronchiale: hörg k falában izmok görcse. Allergén anyag okozza. Sípoló köhögés, heves köhögés, nehézlégzés, el bb száraz majd üvegszer váladék szapora pulzus

Gégegyulladás: köhögés, rekedtség. Heveny esetben hangadási képtelenség

Nátha: orrnyálkahártya heves gyulladása, hív orrváladék, tüsszentés, h emelkedés, fejfájás. Néhány napig tart.

Tbc: fert z bakteriális betegség. Fáradékonyság, nehézlégzés, vérköpet, étvágytalanság, izzadékonyság

Tüd rák: fogyás, h emelkedés, anaemia, fokozott vörösvértest süllyedés, köhögés, véres köpet, izületi, mellkasi fájdalmak

Gégerák: gégen rosszindulatú sejtek túlburjánzása

Tüd gyulladás: kórokozók okozzák a léghólyagokban izzadmány képz dik, csökken a légz felület. Szapora, nehéz légzés, magas láz, szúró mellkasi fájdalom, szapora pulzus, gyengeség, fejfájás, majd produktív köhögés (barnásvörös)

EMÉSZT RENDSZER

1. Ismertesse az emészt rendszer feladatait!

A tápanyagok felvétele, épít kövekre bontása, majd felszívása és az emészthetetlen salakanyagok eltávolítása.

2. Írja le az emészt rendszer fels és középs szakaszának részeit!

Száj, garat, nyelv cs , gyomor, vékonybél

3. Nevezze meg a vastagbél szakaszait!

Felszálló, haránt, leszálló, szigmabél

Írja le a feln tt ember fogainak nevét és azok számát!

32 fog: 8 metsz , 4 szm, 8 kis rl , 12 nagy rl

4. Írja le a fog részeit!

Korona, nyak, gyökér

5. Sorolja fel a vékonybél szakaszait magyarul és latinul!

Patkó v. nyombél – duodenum, éhbél-jejunum, csíp bél-ileum

6. Sorolja fel a nyelv három fontos szerepét!

Nyelés megindítása-falat, hangképzés, ízézés

7. Ismertesse a nyelv szerepét a szervezetben!

Száj nedvesítése, öntisztulás, falat kialakítása, nyelvés megkönnyítése, baktericid hatású

- 8. Határozza meg a máj és a lép elhelyezkedését az emberi szervezetben!**
Rekeszizom alatt jobb oldalt – máj, rekesz alatt bal oldalt – lép
- 9. Ismertesse a gyomor perisztaltikus mozgásának szerepét!**
A táplálék összekeveredik a gyomornedvvel, a táplálék továbbjutása
- 10. Sorolja fel a vékonybél felszínét növelő képleteit!**
Nyálkahártya-red k, bélbolyhok, hámsejtek mikrobolyhai
- 11. Írja le a máj feladatait!**
Epesavtermelés, epefesték termelés, lebontás, vérképzés (magzati élet), fehérje anyagcsere, szénhidrát anyagcsere, zsír anyagcsere, vitamin anyagcsere, méregtelenítés, epe termelés
- 12. Határozza meg az esszenciális aminosavak fogalmát!**
A szervezet nem tud előállítani, csak táplálékkal jutnak be. Nélkülözhetetlenek a szervezet számára.
- 13. Sorolja fel a tápanyagokat funkciójuk alapján!**
Sejtépítő k-fehérjék, energia szolgáltatók-zsír, szénhidrát, sejtalkotók-víz, ásványi sók, vitaminok
- 14. Írja le, hol kezdődik az alábbi tápanyagok bontása!**
Szénhidrátok-vékonybél, fehérjék-gyomor (pepszin), vékonybél, zsírok-vékonybél
- 15. Írja le az alábbi tápanyagok mellé a bontó enzimjét!**
Fehérje-pepszin, tripszin, kimozin
Szénhidrát- amiláz, maltáz, laktáz, szacharáz
Zsírok-lipáz
- 16. Nevezze meg az alábbi tápanyagok felszívódási helyeit!**
Víz, zsírok, ásványi anyagok, szénhidrátok, fehérjék – vékonybél
- 17. Írja le az alábbi hiánybetegségeknél melyik vitamin hiánya okozza!**
- 18. Írja le az alábbi vitaminok jelentőségét!**
A-vitamin: hámvédő, látóbíbor alkotórész
D-vitamin: Ca, P felszívódás, P visszaszívás a vesecsatornákból
B12-vitamin: vörösvérsejtképzés, nukleinsav-anyagcsere
- 19. Írja le a zsírban oldódó vitaminokat és azok hatásait!**
A-hámvédő, látóbíboralkotórész
D-Ca felszívódás, P visszaszívás a vesében
E-nemi mirigyek működése, gyökfogó
K-véralvadás
Sorolja fel a vízben oldódó vitaminokat!
B1, B2, nikotinsav, B6, B12, C
- 20. Írja le az A vitamin és a C-vitamin jelentőségét és hiánybetegségeit!**
A - farkasvakság, hám sorvadás, hajhullás növekedési zavar
C - immunerősítő, sejtmembrán kódás hiánya: skorbut
- 21. Írja le, hogy egészséges embernél mit tartalmaz a gyomornedv!**
Víz, ásványi anyagok, sósav, enzimek, nyák
- 22. Milyen vegyhatású a gyomornedv? - savas**
Hová ömlik a hasnyálmirigy nedve – vékonybél vastagbél
Mely tápanyagot emulgeálja az epeváladék? – zsírok
Melyik tápanyagokat bontják a májban lévő enzimek – zsírok, szénhidrát, fehérje
- 23. Nevezze meg hol termelődik az insulin és milyen hatása van?**
Hasnyálmirigy, vércukorszint
- 24. Írja le a sárgaság fajtáit és kialakulásának okait!**
Mechanikus icterus: az epeút elzáródása, az epe pang. Epefesték jut a vérba
Hepatocelluláris: máj betegsége
Haemolyticus: túlzott bilirubin termelés
- 25. Soroljon fel négy olyan okot, amely a gyomorfekély kialakulásához vezet!**
- 26. Sorolja fel a gyomorfekély lehetséges szövődésformáit!**
Vérzés, vérhányás, szurokszéklet, átfúródás: éles fájdalom, shockos állapot, pyhorus széklet: nem ürül a gyomortartalom, kitágul. 2-3 naponkénti hányás
- 27. Jellemezze a hyperglykaemiás kómát!**
Alacsony vércukorszint, arcszín sápadt, bőrpírverítékes, hányás, pulzus szapora, telt
Jellemezze a hyperglykaemiás kómát!
Vércukorszint magas, bőrpír piros, száraz, meleg, légzés szapora, mély, pulzus szapora, vérnyomás csökkenés, acetonos szájíz, kiszáradás veszély
- 28. Soroljon fel a cukorbetegség tünetei közül nyolcat!**
Sok folyadékfogyasztás, sok vizelet, kínzó éhségérzet, fogyás, száraz bőrpír, bőrvizsgálat, vizeletben cukor, acetonos szag, izomgyengeség, gombásodás hajlam

- 29. Ismertessen a cukorbetegségnél el forduló alacsony vércukorszint kialakulásának okai közül kettőt!**
Nem megfelelő inzulin adagolás, inzulin után elmarad a szénhidrátfogyasztás, fizikai, pszichés megterhelés
- 30. Írja le a hashártyagyulladás (peritonitis) tüneteit!**
fájdalom egész hason, nyomásérzékenység, izomfeszülés, hányás, hányinger, csuklás, bélműködés leáll, meteorizmus, sápadt arc, ajkak, nyelv, shock
- 31. Soroljon fel a bérelzáródás tünetei közül négyet!**
Hirtelen hasi görcsös fájdalom, hányinger, hányás, bélsárhányás, széklet-szélürítés hiánya, (néma has), beesett arc, lepedékes nyelv, tónustalan bőr
- 32. Írja le az alábbi betegségek rájuk jellemző tüneteit!**
Epekövesség-cholelithiasis: tompa fájdalom jobb oldalt. Haspuffadás, hányás, émelygés, székrekedés
Hasnyálmirigy-gyulladás-pandreatitisaurta: étkezés után erős gyomorfájdalom a bal borda alatt, hányinger, hányás, haspuffadás, shockos állapot, bélmozgás nem hallható, cyanosis, láz
Hashártyagyulladás-peritonitis: fájdalom, nyomásérzékenység, hányás, hányinger, csuklás, bélműködés leáll, meteorizmus, sápadt arc, shock
- 33. Ismertesse a májzsugorodás tüneteit!**
Étvágytalanság, haspuffadás, hányinger, hányás, jobb bordaív alatt fájdalom, bőr fakó, sárga, csillag alakú értágulatok, hasüregben folyadék (hasvízkór), tágult vénák a hason
- 34. Soroljon fel öt tünetet, amely a vastagbél rosszindulatú daganatos megbetegedésére jellemző!**
székrekedés után hasmenés, székeléskor vérzés, gennyes, nyákos váladék, puffadás, székelési inger, lesoványodás
- 35. Írja le a hasmenés és a székrekedés kórfolyamatok okait!**
Hasmenés: belek működési zavara, emésztési felszívódási probléma, fertőzések, gyógyszer, hormonális
Székrekedés: funkcionális: heveny gyógyszer, környezetváltozás idő: táplálkozás, mozgáshiány, ülés, gyenge hasfal. Organikus: vmely szerv működési zavara
- 36. Indokolja meg röviden, miért nem bontja a zsírokat a gyomorban képződő lipáz enzim?**
A gyomorban szénhidrát emésztés nincs, nem tartalmaz szénhidrátbontó enzimet. Az epesavak aktiválják a lipázt a duodenumban.
- 37. Válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!**
Melyik vitamin hiánya okozza a véralvadás zavarát? – B12
Mely szerv feladata az epesav termelése? – máj
Hová ömlik a hasnyálmirigy nedve? – duodenum (vékonybél felső szakasza)
- 38. Írja le az alábbi makro és mikroelemek biológiai jelentőségét!**
Fluor – fogak
Vas – vérszegénység, hemoglobin alkotója
Szén – égési folyamatok, légzés, vázalkotás
Foszfor – csontok, fogak
Jód – pajzsmirigyműködés
Nitrogén – a szervezet építőköve: fehérjéket és nukleinsavakat